

Kamui te tangi o te iwi, me te Hahi katoa, puta noa te pihopatanga, ki tenei kau-matua, ki te tamaiti a te whakapono. Na te whakapono ia i whakatipu ake, i te wa o te tino maoritanga o te tangata; i te wa e tau nui ana te Ao-maori ki runga ki te tangata, ki runga ki te whenua.

E toru tekau (30) ona tau, ka whakatapua ia hei kai-karakia. No te tau 1876 ka whakawahia ia, ka mau ona ringaringa ki te parau, tapatahi tana titiro; tapatahi tana ngakau, kotahi tana whakaaro he hapai i nga mahi o te whakapono.

He kau-matua tenei kaore ona ra, me nga tau, o tona oranga, i mounumtia; kaore nga taranata a te Atua i homai nei ki roto ki a ia, i kaiponutia e ia, i whaka-mangeretia ranei; engari i ata tuaritia paitia, i runga i te whakaaro-marama, i te ngakau-nui ki nga mahi whaka-te-tangata, me nga mahi whaka-te-Atua, i nga ra o tona oranga. He maha ona nohoanga i roto i nga hui nunui a te Hahi maori. Hui katoa nga tau i tu kai-karakia ia e rima tekau (50) oia tau. Henui ona pai, tona kaha, nupau toa tona pono ki nga mahi a te Hahi, a taenomatia tona ra whakamutunga.

“Kua whawhaitia e ia te whawhai pai

Kua omakia e ia tona oro

Kua tutuki i a ia te whakapono.”

Te Whare-karakia whakairo e tu nei i Ohinemutu e miharoitia nei e nga iwi o te ao; he mahi na nga ringaringa o te kau-matua kua riro nei. Ka mutu te hamumu a tona roo; kua tae te tinana ki te wahangutanga; kua paenga nga mahi a ona ringa mutu ake; engari ia ko nga ahuatanga, o ana mahi i mahae ake ai, ka noho whaka-ata-ata tonu mai, hei kauhau korero, hei homai whakaaro ki roto i te hinengaro o te hunga whai-mahara, o nga whakatupuranga kei te heke mai.

No te turei te 14 onga ra o Hune, 1927, i te 8 onga haora i te ata, ka whaka-takotoiho, ia, ki runga ki tona urunga; ka moe ona kanohi. Penei me te mea ko te moe o te ahiahi. Ka mutu tona manawa, haere marie atu ana tona wa'rua. I uhunga nuitia ia, e ona uri, e ona hapu, me te iwi katoa, i roto i te poho o tona tupuna o Tamate-kapua. Ka nui nga tangi, me nga kupu-aroha, a nga iwi, a nga hoa, me nga toronga maha o nga kawai-whanaunga, i tera wahi, i tera wahi, i tae-a-waea mai ki runga ki a ia.

No te ahiahi o te Paraire ka nehua tona tinana, tutuki pai nga ritenga katoa, me nga manaakitanga whakamutunga a te Hahi. He mea whaka-takoto tona kawhena ki roto ki te Toira, kei te taha hauauru o te whakamabau o te whare-karakia i Ohinemutu. Ona tau e 81, i whanau ia i te tau 1846.

“Pai rawa, e te pononga pai,

E te pononga pono

Pono tonu koe ki nga mea i a koe.”

“Takoto e koro!

E moe i te whakamabau o te

Whare-karakia.”

Ohinemutu.

E. M. E. TE TIKAO

23/6/27.